

28 شهریور - 13 ذی القعدة - 19 سپتامبر

28 شهریور در دفاع مقدس

* آزادی سوسنگرد پس از یک سال محاصره (1360 ش)

اشاره:

سوسنگرد در چنین روزی در سال 1360 ه.ش از اشغال نیروهای رژیم بعثی به دست پرتوان رزمندگان اسلام آزاد شد. این پیروزی بزرگ نتیجه قطعی همکاری و هماهنگی نزدیک بین نیروهای ارتشی و مردمی بود. سوسنگرد، نامی آشنا و حماسه ساز و حادثه‌ای شورانگیز از حماسه‌های بلند دفاع مقدس ماست. سوسنگرد مرکز دشت آزادگان در غرب اهواز و در 65 کیلومتری آن واقع شده است. رود کرخه از شمال شهر و شعبه‌ای از آن به نام نیسان از درون شهر از شمال به جنوب می‌گذرد. مردم سوسنگرد عموماً از شیعیان عرب زبان خوزستان و دارای سابقه‌ای درخشان در دفاع از کشور ایران به‌ویژه در جنگ اول جهانی در مقابله با سربازان و نیروهای انگلیس و تحت زعامت علمای بزرگ وقت دارند. در نخستین روزهای حمله عراق به ایران اسلامی، نیروهای عراقی از مرز چزابه وارد خاک جمهوری اسلامی ایران شدند و پس از اشغال بستان به سوی سوسنگرد روی آوردند. این افراد مقاومت‌های پراکنده مدافعین محلی و رزمندگان را درهم شکستند و با عبور از سوسنگرد به طرف حمیدیه روانه شدند. اما در حمیدیه تانک‌های عراقی در گل ولای منطقه زمین‌گیر شدند. نیروهای عراقی مجدداً در اواخر آبان‌ماه سال 1359، به سوسنگرد از غرب و جنوب حمله و بالاخره شهر را محاصره کردند. پس از آن بود که مردم سوسنگرد به محاصره دشمن افتادند و این محاصره سه روز به طول انجامید. در روز سوم تعدادی از تانک‌های عراقی وارد سوسنگرد شدند و رزمندگان به شدت مقابل آنها با سلاح‌های سبک و امکاناتی اندک و ناکافی مقاومت می‌کردند. رزمندگان اسلام درحالی که نه مهماتی برای آنها مانده بود و نه حتی غذا داشتند و تعداد آنها از چند صد نفر هم تجاوز نمی‌کرد، ارتباط تلفنی آنها در روز سوم هم قطع شد. این مبارزه همچنان ادامه داشت تا اینکه حمله نیروهای خودی به سوی سوسنگرد آغاز گشت و سرانجام پس از مجاهدت‌های فراوان در چنین روزی سوسنگرد آزاد شد.

28 شهریور در گذر تاریخ

* امضای قرارداد شرکت ملی نفت ایران با کنسرسیوم بین‌المللی نفت (1333 ش)

اشاره:

پس از کودتای 28 مرداد 1332، محیطی که آمریکا و انگلیس انتظار آن را داشتند فراهم شده بود. از آن طرف، سپهبد زاهدی، عامل کودتا و نخست وزیر وقت نیز مهیا بود تا رسماً نظر غارتگران بین‌المللی را تأمین کند و حکومت خود و سلطنت شاه را مستحکم سازد. در این حال زاهدی برای جلب کمک‌های مالی آمریکا، تسلیم درخواست‌های ویرانگر کارتل‌های نفتی غرب شد و اصل ملی شدن صنعت نفت را زیر پا گذاشت. در نهایت قرارداد نفت ایران و کنسرسیوم بین‌المللی نفت شامل 51 ماده و دو ضمیمه مربوط به غرامت شرکت نفت انگلیسی و مالیات بردرآمد، توسط علی امینی و سهام‌السلطنه بیات به امضا رسید که در نتیجه آن، کنسرسیوم از جانب شرکت ملی نفت ایران به انجام امور اکتشاف، استخراج و پالایش می‌پرداخت. این کنسرسیوم بدون در نظر گرفتن نفع ملی کشور، منابع نفتی را به حلقوم اجانب ریخت و سهم ناچیزی از آن را به مملکت بازگرداند. در این میان آمریکا به عنوان کشوری که در جریان جنگ جهانی دوم کمترین خسارت را دیده بود، به گسترش سیطره نفوذ و سلطه خود پرداخت و این سهم را هم از مبارزات خونین ملت ایران در شعار ملی کردن صنایع نفت به دست آورد. این قرارداد سرانجام در 29 مهر 1333 ش با 113 رأی، موافق 120 رأی مأخوذه در مجلس دوره هجدهم تصویب شد و دوره سلطه کنسرسیوم بر نفت ایران آغاز شد. در این میان اعتراض و مخالفت مردم و بزرگانی همچون آیت الله سیدابوالقاسم کاشانی راه به جایی نبرد و بیگانگان، سال‌ها به چپاول منابع عظیم خدادادی این مرز و بوم ادامه دادند.

* اظهار واکنش های گوناگون درباره توافق مصر و اسرائیل در کمپ دیوید (1357 ش)

اشاره:

در حالی که هنوز چند ساعت از اعلام خبر توافق مصر و اسرائیل نمی‌گذشت، وزیر خارجه مصر و نیز سفیر این کشور در آمریکا، به عنوان اعتراض به نتایج این کنفرانس، استعفا دادند. شوروی نتایج کنفرانس کمپ دیوید را محکوم کرد و آن را توطئه‌ای واقعی علیه مردم خاورمیانه و صلح دانست. فلسطینیان میانه‌رو، با احتیاط، از نتایج کنفرانس کمپ دیوید استقبال کردند. اما سایر فلسطینی‌ها، سادات را متهم کردند که به خاطر پس گرفتن اراضی مصری‌ها از اسرائیل، بر سر منافع فلسطین، معامله کرده است. مردم فلسطین که از نتایج کنفرانس، به خشم آمده بودند، سوگند یاد کردند که نبرد علیه اسرائیل را شدت خواهند بخشید. مردم لیبی در خیابان‌های طرابلس به تظاهرات پرداختند و در شعارهای خود، خواستار قتل سادات به اتهام معامله بر سر آرمان اعراب در کنفرانس کمپ دیوید شدند.

* درگذشت عالم مبارز و مجاهد

آیت الله « محمد ابراهیم اعرافی (1371؛ raquo; ش)

اشاره:

آیت الله شیخ محمد ابراهیم اعرافی در سال 1289 ش (1328 ق) در اطراف میبد در استان یزد در خانواده‌ای روحانی دیده به جهان گشود. وی پس از فراگیری مقدمات و سطح در زادگاه خود و مشهد، به شوق شاگردی در محضر آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری راهی قم شد و در درس ایشان شرکت جست. آیت الله اعرافی پس از طی مدارج بالای علمی از عالمان نامداری همچون حضرات آیات: شیخ عبدالکریم حائری، سید حسین بروجردی، سید ابوالحسن اصفهانی، سید عبدالهادی شیرازی، سید محسن حکیم و امام خمینی اجازه اجتهاد، روایت و امور حسبه دریافت نمود. وی پس از رحلت آیت الله حکیم، رسماً حضرت امام خمینی را به عنوان تنها مرجع تقلید معرفی نمود و با شروع انقلاب اسلامی ایران، همراه با آیت الله شیخ محمد صدوقی و سید روح‌الله خاتمی به رهبری مبارزات مردم استان یزد پرداخت. این عالم مجاهد شخصاً در راهپیمایی‌های مردم شرکت می‌کرد و همواره پناهگاه مبارزان بود. همچنین وی در مبارزه و طرد سلطه خان‌ها، مبارزه با نفوذ بهائیت، تأسیس حوزه عملیه میبد، احداث مساجد و آب انبارها، حفر قنوات و تدریس و ارشاد مردم و رهبری فکری منطقه، فعالیت مثمرتری به انجام رساند. سرانجام این فقیه جلیل در بیست و هشتم شهریور 1371 ش برابر با بیست و یکم ربیع‌الاول 1413 ق در 82 سالگی بدرود حیات گفت و به سرای جاوید شتافت.

* درگذشت دکتر شکوئی؛

چهره ماندگار جغرافیا (1384 ش)

اشاره:

دکتر حسین بیک زاده شکوئی، مدرک دکترای تخصصی خود را در رشته جغرافیای انسانی از دانشگاه استانبول (۱۳۵۷ ش) دریافت کرد. دکتر شکوئی بیش از ۱۰ سال در دانشگاه تبریز تدریس می‌کرد و در سال ۱۳۶۴ ش پس از عزیمت به تهران، در دانشگاه تربیت مدرس مشغول به تدریس شد و می‌توان او را در ردیف اولین پایه‌گذاران دوره دکترای رشته جغرافیا در دانشگاه تربیت مدرس معرفی کرد. وی در مجامع مختلف علمی از قبیل فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، هیئت رئیسه انجمن جغرافیدانان ایران، شورای عالی سمت، سرپرستی کمیته جغرافیا در وزارت فرهنگ و آموزش عالی و... عضویت فعالی داشت و پس از مدتها تلاش در راه علم، به عنوان یکی از چهره‌های ماندگار کشور (در جغرافیا) معرفی شد. دکتر شکوئی همچنین در سال‌های ۱۳۷۲ ش و ۱۳۷۶ ش، استاد نمونه دانشگاه تربیت مدرس شناخته شدند و کتاب‌های تألیفی وی در سال‌های ۱۳۶۷ ش و ۱۳۷۵ ش به عنوان کتاب‌های برگزیده سال جمهوری اسلامی ایران معرفی شد. دکتر حسین بیکزاده شکوئی پس از سالها تلاش علمی در بیست و هشتم شهریورماه سال ۱۳۸۴ هجری شمسی در بیمارستان مهراد تهران دار فانی را وداع گفت. پیکر استاد فقید بر دوش صدها تن از دانشجویان، اساتید و علاقه‌مندان استاد بزرگوار، در گورستان بهشت زهرا (س) تهران، در قطعه هنرمندان به خاک سپرده شد.

* بهرام شاه‌رخ فرزند ارباب کیخسرو که مدتی مدیرکل تبلیغات بود درگذشت (1353 ش)

* کارمندان بانک ملی ایران

در تهران دست به اعتصاب زدند

* رحلت عالم بزرگوار آیت الله «؛ آقامحمد فرزند آخوند خراسانیՌ؛ raquo؛ ق)

اشاره:

آیت الله آقا محمد بن آخوند خراسانی از علمای معاصر خراسان و رئیس حوزه علمی مشهد بود. تولد وی در نجف اشرف واقع شده و در مهد علم پرورش یافته است. پس از تحصیل ادبیات، متون فقه و اصول و تکمیل سطوح، از محضر مرحوم والدش استفاده‌ی کامل نموده تا به مدارج اعلای علم ارتقاء یافت. او در زمان حیات پدر بزرگوارش، به مشهد مقدس عزیمت کرد و در آن جا اقامت گزید. در مشهد، حوزه‌ی درس خارج تشکیل داد و صدها نفر از علماء و فضلا به درسش حاضر می‌شده‌اند. آقامحمد خراسانی سپس دارای ریاست تامه و مرجعیت عامه گردید. وی در غائله‌ی مسجد گوهرشاد سال 1354 ق به تهران منتقل شد و دو سال بعد وفات نمود و در جوار مرقد مطهر سیدالکریم، عبدالعظیم حسنی(ع) مدفون گردید.

* تولد «؛ ابن جوزی& raquo؛ فقیه و واعظ شهیر مسلمان در بغداد(508 ق)

اشاره:

ابوالفضائل جمال‌الدین عبدالرحمن بن علی جوزی معروف به ابن جوزی، مدتی از عمرش را جهت کسب دانش و آشنائی با علماء در سفر به شهرهای مختلف سپری کرد. او را مردی دانشمند و مردم دوست، وصف کرده‌اند که همه به او احترام می‌گذاشتند و بسیاری که از محضر او سود بردند، بعدها از دانشمندان مشهور عصر خود شدند. از ابن جوزی تألیفات فراوانی بر جای مانده که از آن میان می‌توان به کتاب‌های المنتظم و ایضاح القوانین اشاره کرد. وی در سال 597 ق در 89 سالگی درگذشت.

* درگذشت «؛ اوحید الدین انوری ابیوردی& raquo؛ شاعر، ادیب و فیلسوف ایرانی

(581 ق)

اشاره:

حُجَّةُ الْحَقِّ اَوْحَدُ الدِّین محمد بن محمد انوری ابیوردی، به غزلیات شیوا و قطعات نغز خود مشهور است و از ارکان شعر پارسی محسوب می‌شود. او در علوم ادبی و عقلی سرآمد بوده و در ریاضیات و نجوم، دستی داشت. وی سالیانی مداح امرا و حکام آن دوران بوده است. انوری طبعی قوی و مهارتی وافر در آوردن معانی دقیق و مشکل داشت. وی در شعر خود از زبان محاوره کمک می‌گرفت. طریقه‌ی ابداعی انوری مبتنی بر سادگی و بی‌پیرایگی در ترکیب سخن و آمیزش آن با لغات عربی و استفاده‌ی بسیار از اصطلاحات علمی و مضامین دقیق و تخیلات و تشبیهات و استعارات فراوان می‌باشد. انوری نه تنها در قصیده، بلکه در غزل نیز قدرت و مهارت بسیار نشان داده است. غزل‌های انوری از حیث سادگی لفظ و لطافت معنی، بهترین غزل‌های فارسی پیش از سعدی محسوب می‌شوند. مقطعات وی هم در سادگی و روانی کم نظیر است.

* ارتحال فقیه متکلم

«؛ میرزا محمد استرآبادی& raquo؛

(1028 ق)

اشاره:

میرزا محمد بن علی بن ابراهیم استرآبادی، اصولی، رجالی، فقیه، متکلم، مفسر و از بزرگان علمای شیعه است. وی در ابتدا در نجف ساکن بود و بعدها در مکه اقامت گزید. استرآبادی را از جمله کسانی گفته‌اند که به محضر مبارک حضرت صاحب الامر(عج) شرفیاب شده است. میرزای استرآبادی سه دوره کتاب رجال تألیف کرده که عبارتند از: توضیح المقال، تلخیص الاقوال فی معرفة الرجال و منهج المقال. این کتب بهترین و جامع‌ترین منابع رجالی می‌باشند و به همین جهت، میرزا به صاحب رجال شهرت یافته است. وی در مکه

وفات یافت و در کنار مرقد نور حضرت خدیجه‌ی کبری(س) مدفون گردید.

19 سپتامبر در گذر تاریخ

* کشف دو قطب مثبت و منفی

جریان برق در فرانسه (1733م)

* ساخت « نفت مصنوعی»

از طریق تقطیر زغال سنگ (1907م)

* درگذشت « ریچارد لاجی بیرد» مخترع اسکاتلندی تلویزیون (1956م)

* تشکیل اولین دولت آزاد الجزایر توسط سران انقلاب این کشور (1958م)

* قتل « نورمحمد ترکی»

طی کودتای خونین « حفیظ الله امین» در افغانستان (1979م)

* تثبیت حضور نظامی آمریکا در خلیج فارس با امضای قرارداد ده ساله با کویت (1991م)